

Nr 1106

Av fru **Löfqvist m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 144, med förslag till lag angående dels begränsad giltighetstid för lagen den 18 juni 1925 (nr 334) om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område, dels ändrad lydelse av 1 och 1 a §§ samma lag.

(Likalydande med motion nr 892 i Första kammaren)

Proposition nr 144/1967 innehåller förslag om dels begränsning av ensittarlagens giltighetstid till utgången av år 1976 och dels framflyttning till den 1 januari 1928 av den tidpunkt från vilken av nyttjanderättsinnehavare ägt boningshus skall ha funnits på marken för att inlösningsrätt skall föreligga. Justitieministern framhåller att den nuvarande lydelsen av lagens § 1 uppenbarligen kommit att utestänga åtskilliga nyttjanderättsinnehavare från lösningsrätt, trots att de varit i en lika osäker situation som de vilka uppfyllt kravet.

Propositionens syfte att åvägbringa ett ur såväl den enskilde nyttjanderättsinnehavarens som allmänintressets synpunkt rimligare förhållande har i betydande utsträckning nåtts, och propositionen tillfredsställer därför också till stora delar de människor det här gäller.

Den föreslagna nya tidpunkten, den 1 januari 1928, har dock enligt vårt förmenande valts på ett sätt som utestänger alltför många människor för vilka liknande sociala skäl föreligger som de som ursprungligen motiverade lagens tillkomst och om vilka departementschefen erinrar, då han konstaterar att "lagstiftningen på sin tid fyllde en betydelsefull social uppgift". Av olika skäl förekom nämligen i vissa delar av landet bostadsbyggande på nyttjanderättsmark i samma former, som motiverat lagens tillkomst, ända fram till dess den på 1946 års riksdagsbeslut grundade nya bostadspolitiken fördes ut i verkligheten. Den föreslagna lagändringen motsvarar sålunda inte hela det faktiskt föreliggande behovet.

Justitieministern har i sitt förslag till lagändring beträffande den ovan angivna tidpunkten följt 1954 års fastighetsbildningskommittés förslag. Kommittén kommer i sitt utlåtande till det resultatet att frågan bör avgöras efter avvägning mellan nyttjanderättsinnehavarens och jordägarens intressen och med beaktande av allmänna intressen. Kommittén understryker att sådana allmänna intressen som önskvärdheten av konsekvens i lagstiftningen och av en från samhällssynpunkt lämplig fastighetsindelning berörs av en utvidgning av inlösningsrätten. Enligt kommittén skulle dock några mera vägande invändningar knappast kunna resas mot en framflyttning av tidsgränsen till den 1 januari 1928. Enligt vår uppfattning har det

kvarvarande sociala motivet för att tillförsäkra inlösningsrätten även åt de nyttjanderättsinnehavare som tillkom under 1930-talet — under förutsättning att det gäller stadigvarande bostad — en sådan tyngd att den tidsmässiga utvidgningen av inlösningsrätten bör göras så stor att även dessa får del av den. I likhet med vad överlantmätaren i Örebro län uttalar i sitt av länsstyrelsen i länet biträdda remissyttande menar vi att de sociala intressena, på grund av att gränsdatum för inlösningsrätt lagts så tidigt som skett, inte tillgodoses i samma utsträckning i det föreliggande lagförslaget som vid tillkomsten av ensittarlagen.

Ett par remissinstanser framhåller året 1948 såsom ett lämpligt gränsår med tanke på önskvärdheten av att nyttjanderättsinnehavare efter inlösen får ökad möjlighet att lånevägen upprusta bostaden. En remissinstans anser att man, för att utvidga lösningsrätten till bostäder som är av betydelse för den sociala bostadsförsörjningen, skäligen kan flytta fram tidpunkten ett tiotal år längre än kommittén föreslagit, alltså till omkring 1938. Med tanke på vad som ovan sagts om den nya bostadspolitikens införande år 1946 är det tveksamt om en gränsdragning vid 1938 ger det önskade bostadssociala skyddet åt hela den grupp det här gäller. Av detta skäl anser vi det rimligast att tidsgränsen i ensittarlagens § 1 anges till den 1 januari 1948.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts förslag måtte ge 1 § lagen den 18 juni 1925 om rätt i vissa fall för nyttjanderättsinnehavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område ändrad lydelse enligt följande:

(Propositionens förslag)

1 §.

Den som med nyttjanderätt

förutsättning:

dels att —————
dels att marken sedan den 1 januari 1928 varit bebyggd med nyttjanderättsinnehavare tillhörigt boningshus, som under samma tid utgjort stadigvarande bostad åt honom och hans familj;

(Av oss föreslagen lydelse)

1 §.

Den som med nyttjanderätt

förutsättning:

————— tio år;
dels att marken sedan den 1 januari 1948 varit bebyggd med nyttjanderättsinnehavare tillhörigt boningshus, som under samma tid utgjort stadigvarande bostad åt honom och hans familj;

Stockholm den 7 november 1967

<i>Thyra Löfqvist (s)</i>	<i>Rosa Andersson (s)</i>	<i>Lars Henrikson (s)</i>
<i>Harald Almgren (s)</i>	<i>Marta Lindberg (s)</i>	<i>Rosa Svensson (s)</i>
<i>Sven Persson (s)</i>	<i>Bo Martinsson (s)</i>	<i>Erik Brandt (s)</i>
<i>Henry Allard (s)</i>	<i>Mary Holmqvist (s)</i>	<i>Hans Jönsson (s)</i> i Arlöv
<i>Nils Fridolfsson (s)</i>	<i>Eric Jönsson (s)</i>	<i>Einar Henningsson (s)</i>
<i>Eric Karlsson (s)</i>	<i>Ragnar Ekström (s)</i>	<i>Karl Rask (s)</i>
<i>Erik Adamsson (s)</i>	<i>Oskar Lindkvist (s)</i>	<i>Eric Svenning (s)</i>

Nr 1107

Av herr **Bohman m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 145, med förslag till lag angående ändring i lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen m. m.

(Lika lydande med motion nr 894 i Första kammaren)

Stockholm den 7 november 1967

<i>Gösta Bohman (h)</i>	<i>Leif Cassel (h)</i>	<i>Tage Magnusson (h)</i>
<i>Rolf Eliasson (h)</i>	<i>Hans Nordgren (h)</i>	<i>Carl Eric Hedin (h)</i>
<i>Bo Turesson (h)</i>	<i>Astrid Kristensson (h)</i>	<i>Karin Wetterström (h)</i>